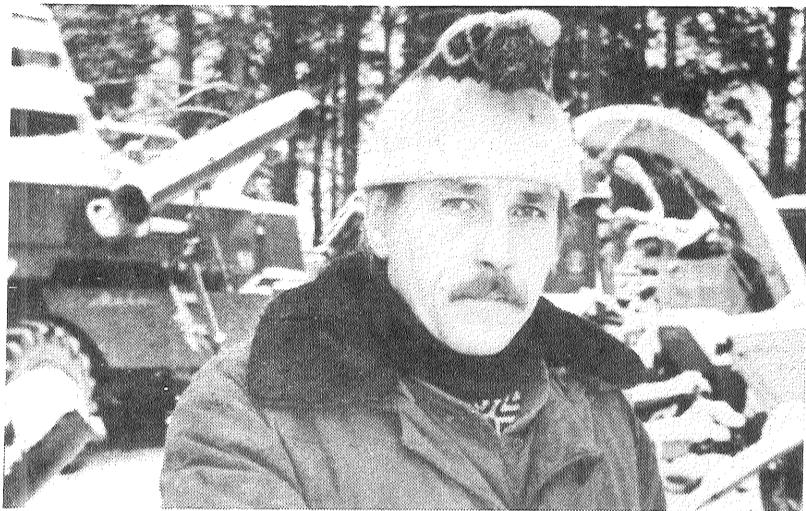

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJETIES!

LENNINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTIKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Rajona saimniecībās viens no svarīgākajiem uzdevumiem tagad ir laikus un kvalitatīvi sagatavot lauksaimniecības tehniku nākamā gada pāvārā lauku darbiem. Kā šo uzdevumu risina kolhozā «Rīts»? Saimniecības inženiertehniskais dienests un mehanizatori, apsvēruši savas iespējas, nolēma augsnēs apstrādes un sejas tehniku sagatavot darbam līdz šī gada 25. decembrim. Tas ir — mēnesi agrāk nekā bija sākošnēji plānots.

Ka mehanizatoru vārdi nešķiras no darbiem, liecina paveiktais. Augsnēs apstrādes un sejas tehnikas remonts kolhozā sokas labi. Remonta tempu un kvalitātes nodrošināšanā liels nopelns ir daudziem mehanizatoriem. Viens no pirmajiem uzticēto lauksaimniecības inventāru un traktoru T-150 darbam sagatavoja jaunais mehanizators Peteris Vaivods (attēlā).

J. SALNAVIESA foto

RAJONA PADOMES SESIJA

9. decembrī rajona izpildkomitejas sēžu zālē notika 18. sasaukuma rajona Tautas deputātu padomes trešā sesija.

Sesija apsprieda izpildkomitejas pārskatu par šī gada darbu pārkārtīgās apstākļos un 1988. gada veicamos uzdevumus rajona sociāli ekonomiskās attīstības paātrināšanai.

Referēja rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs deputāts J. VUCENS. Debatēs runāja deputāti: Jaunaglonas 58. PTV direktors N. LEONOVS, «Agroķīmijas» rajona apvienības mehanizators G. SPULIS, Lenina kolhoza priekšsēdētājs P. BARKOVSKIS, Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāte Stabulnieku ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja M. LITAUNIECE.

Apsprieduši izpildkomitejas pārskatu, deputāti pieņēma attiecīgu lēmumu.

Sesija apsprieda rajona ekonomiskās un sociālās attīstības plānu 1988. gadam un 1987. gada plāna izpildi (referēja rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, plānu komisijas priekšsēdētājs deputāts J. KOKORS), kā arī rajona budžetu 1988. gadam un 1986. gada budžeta izpildi (referēja rajona izpildkomitejas finansu nodalas vadītāja deputāte V. LIMANE).

Apspriesāna piedalījās rajona Tautas deputātu padomes plānu un budžeta pāstāvīgās komisijas priekšsēdētāja deputāte N. PASTARE, kura noslēja koreferātu, kā arī deputāti: partijas rajona komitejas lauksaimniecības nodalas vadītāja V. TROPA, rajona sadzīves pakalpojumu kombināta frizeri A. SONDORE, Rūdžu ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejas sekretāre R. VĒVERE. Līvānu stikla fabrikas tehniskās kontroles nodalas vecākā kontroliere N. VJAKSE un tautas kontroles rajona komitejas priekšsēdētājs M. LOMAKINS.

Sesija apstiprināja rajona sociālās un ekonomiskās attīstības plānu 1988. gadam, budžetu 1988. gadam un 1986. gada budžeta izpildi.

Sesija apstiprināja rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas administratīvu un pārvaldes personāla skaitisko sastāvu un struktūru.

Sesijā izskatīja arī dažus citus jautājumus.

Par labu darbu izpildkomitejas aparāta rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Goda rakstu pasniedza iubīšajam dzīvokļu un komunālās saimniecības nodalas vadītājam A. PETROVAM.

Republika: notikumi un fakti

● LIEPĀJAS RŪPNICAS JAUNUMI. Pieprasījums pēc Liepājas rāvējslēdzēju rūpniecības produkcijas palielinājies īpaši pēc tam, kad tur tika apgūta plastmasas rāvējslēdzēju ražošana. Tie ir izturīgāki par metālu rāvējslēdzējiem, nav pakļauti korozijai un arī izskata ziņā ir pievilcīgāki. Trīs jauna veida rāvējslēdzējus, kas atšķiras posmu platumu ziņā, iespējams izmantot kā sūšanas, tā arī apavu rūpniecībā.

● LAUKU IEDZIVOTĀJI — PILSESTAS TIRDZNIECĪBAI. Izrādās, ka lauku darbalauðim ir kā parādīt pilsētas tirdzniecībai. Par to pārliecinājās tie, kas apmeklēja kolhозos un padomju saimniecībās ražoto tautas patēriņa preču ko mercisztādi Rīgā. Krāšni noformētajos standos tika demonstrēta 13 saimniecību produkcija, kas galvenokārt bija izgatavota no ražošanas atlikumiem un nepieprasītām izejvielām.

LATINFORM

No saimnieciskā aprēķina pozīcijām

1987. gads iegājis finiša taisnē. Nākamajā gadā vairāku rajona rūpniecības uzņēmumu darba kolektīvi sāks strādāt jaunos apstākļos — pēc pilna saimnieciskā aprēķina, pēc pašatmaksāšanās un pašfinansēšanas principiem. Darba alga, materiālā stimulēšana, sociālās, kultūras un sadzīves sfēras attīstība, pamatlondi paplašināšana un apmaiņa — tas viss būs atkarīgs no pašu kolektīvu noplūdītajiem līdzekļiem. Sevišķi tas jāņem vērā Preiļu sakaru mezgla un Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpniecīcas kolektīviem, jo šie uzņēmumi pirmie sāks iet jauno tālākās attīstības ceļu. Principā visi statistikas dati mums jau šodien jāanalizē no saimnieciskā aprēķina un radikālās ekonomiskās reformas pozīcijām.

SAJĀ sakarībā īpaši nozīmīgi klūst produkcijas ražošanas un realizācijas plāna izpildes rezultāti, jo tie ietekmē visus pārējos uzņēmumu darba ekonomiskos rādītājus — gan pašizmaksu, gan peļņu utt.

Šī gada vienpadsmīt mēnešos rajona rūpniecības uzņēmumiem preču produkcijas ražošanā veicies samērā labi. Gribu atgādināt lasītājiem, ka preču produkcija ir viss, kas paredzēts pārdošanai vai ir jau pārdots pārskata periodā. Rajona rūpniecība kopumā saražojusi preču produkciju par 56 065 tūkstošiem rubļu, tas ir, — plāns izpildīts par 102,8 procentiem.

Par 105,2 procentiem plānu izpildījusi Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpniecība. Tā saražojusi preču produkciju par 22 509 tūkstošiem rubļu. Šim līmenim pielīdzīnāmi arī plānu un sociālistisko saistību izpildes rādītāji Līvānu EMBK. Tiesa, naudas izteiksmē saražotās produkcijas apjomī šeit ir nedaudz pieticīgāki — 13 616 tūkstoši rubļu.

Vienpadsmīt mēnešu plānu preču produkcijas ražošanā nav izpildījusi Līvānu kūdras fabrika (72,1 procents) un būvmateriālu un konstrukciju kombināts (99,3 procents). Par atpalīcības cēloniem esam runājuši vairākkārt. Kūdras fabrikas kolek-

būvmateriālu un konstrukciju kombināts — par 99,5, EMBK — par 78,2 procentiem.

Jāatzīmē, ka produkcijas realizācijai pēdējā laikā pievērš joti maz uzmanības. Te, acīmredzot, jāmeklē sakarība ar materiālo stimulēšanu. Agrāk par plāna izpildi maksāja premijas. Tagad premiāli stimulē par citu rādītāju — par preču realizāciju, nemot vērā līgumsaistību izpildi. Ar šo uzdevumu sekmīgi tiksī galā Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpniecība un stikla fabrika. Kūdras fabrikā līgumsaistības nav izpildītas par 139 tūkstošiem rubļu. Tik līels minuss ir arī rajona rūpniecībā kopumā,

šanas darbībā galarezultātā ietekmē produkcijas realizāciju — notiek it kā ražošanas darbības «eksaminēšana». Sevišķi uzskatāmi to pierāda Līvānu EMBK darbība novembrī. Seit produkcijas realizācijas plāna neizpildi (823 tūkstoši rubļu) pirmāk kārtām radīja tas, ka apmēram 100 kombinātā rāzotās mājas bija jārealizē aiz republikas robežām. Pats par sevi saprotams, ka darbaspēks šo māju montāžai netika plānots, tādēļ arī radās daudzus grūtības. Starp citu, speciālās pārvietojamās mehanizētās kolonnas galvenais inženieris Vitolds Saiters bija nesapratnē: kāpēc par Līvānu mājām pavisam nelinteresējas mūsu rajona uzņēmumi, kolhozi un sovhozi? Dzīvokļu problēma tācu pie mums nebūt nav atrisināta. Tas nozīmē, ka kombinātā varētu realizēt daļu savas produkcijas mūsu rajonā.

Produkcijas ražošanas apjomī pirmāk kārtām atkarīgi no darba ražīguma uzņēmumā. Konkrētāk par šo rādītāju stāstīts laikraksta «Lenina Karogs» 143. numurā. Noslēdzot šo apskatu, atliek vienīgi piebilst, ka šī gada vienpadsmīt mēnešos salīdzinājumā ar to pašu periodu pērn darba ražīgums rajona rūpniecības uzņēmumos pieaudzis par 5,6 procentiem. Kā redzam, sākts ir labi. Atliek tāpat arī turpināt.

Sevišķi svarīgi strādāt triecītempā ir patlaban — divpadsmītās piecgades otrā gadsīni. Protams, tas nav viegli. Jo, gādājot par ražošanas apjomu palielināšanu, jādomā arī par perspektīvu. Un pirmāk kārtām — katrā uzņēmumā rūpīgāk jāanalizē finansiālais stāvoklis. Jāpārdomā saimniecībā aprēķina ieviešana katrā rāzotnē. Jo tākai šajā gadījumā uzņēmums hūs gatavs strādāt nāsfinsansēšanas apstākļos. Turklat nedrīkst aizmirst ekonomiskās mācības. Jo ekonomiskās reformas rezultāti būs atkarīgi no cilvēku darba, no tā, kā spēsim aktivizēt cilvēka faktorū. Kā liecina sarunas ar strādniekiem darba kolektīvos. Šajā jomā vēl ir ne mažums neatrisinātu problēmu.

A. ALEKSEJEVS

Latvijas Komunistiskās partijas rajona komitejas plēnumu

Pašfinansēšana un finances

PIE LAIKRAKSTA «LENIŅA KAROGS» REDAKCIJAS «APAĻA GALDA» BANKAS ATBILDIGIE DARBINIEKI UN RAJONA AGRORŪPNIECISKĀS APVIENĪBAS VADOŠIE EKONOMISTI APSPRIEDA PROBLĒMAS, KAS SAISTITAS AR PĀREJU UZ PAŠFINANSĒŠANOS.

JAMACAS PELDET VAI... JASLIKST

V. Petrovs:

— Jautājumu, kuri apspriežam pie «apaļā galda», sakrājies diezgan daudz. Tos klasificēt nav nemaz tik vienkārši. Jau sākumā uzsvēru, ka šodien runāt par pāreju uz pašfinansēšanu nozīmē runāt pirmām kārtām tieši par pāras šīs pārejas problēmām, par uzņēmumu, organizāciju un saimniecību gatavību veikt šo uzdevumu. Tā kā ekonomika nav iedomājama bez bankas operācijām, gribētos dzirdēt, ko par šīm problēmām domā paši bankas darbinieki.

J. Livdāns:

— Praktiskā darbība mums pašlaik jāsteno, ievērojot radikālās ekonomiskās reformas izvirzītās pārības. Tas ir visiem zināms un neapstrīdams fakti. PSKP CK jūnija (1987. g.) Plēnuma lēmumā skaidri norādīts: pāreja uz pilnu saimniecisko aprēķinu un pašfinansēšanu rada viss iespējus praktiski iestenot dzīvē PSRS Likumu par valsts uzņēmumu. Šī pāreja prasa no katrā darba kolektīva un tā sevišķi no saimniecīkajiem vadītājiem, kā arī no ministrijām, resoriem, centrālajiem un vietējiem orgāniem milzīgu pašaddevi un iniciatīvu.

I. Jeršovs:

— Tas ir tiesa, tomēr centīsimies savā sarunā vairāk skart tieši tās problēmas, kas svarīgas Preiļu rajona ekonomikai. Esmu norūpējies par stāvokli, kāds pašlaik izveidojies kolhozos un sovhozoz, arī citās rajona agrorūpnieciskās apvienības struktūrvienībās.

Mūsu ekonomiskie dienesti jau sen aprēķinājuši, ka saimniecība, kurās rentabilitāte ir 10 — 15 procenti, var strādāt ar atmaksāšanos, tas ir, spēj reāli pastāvēt. Diemžēl ar to vien nepietiek: Pašfinansēšana, kura paredz arī sociālās attīstības nodrošināšanu, kā arī paplašinātās atrazošanas uzdevumu risināšana prasis daudz vairāk. Tādēļ saimniecības rentabilitātei jābūt nevis 10 — 15, bet gan (un tas ir minimums) 30 procentus augstai. Pie mums toties vidējais rentabilitātes līmenis pagājušajā gadsā bija 28,6 procenti, šogad — 18,7 procenti.

Par šī līmeņa pazemināšanos nav jābrīnās: tas galvenokārt saistīts ar to, ka valsts vairākās pozīcijās pārtrauka asignēšanu. Mazrentablās un nerentablās saimniecības šogad vien jau nesāņē asignejumus divu miljoni rubļu apmērā.

Bez tam agrāk kolhozi iepirkā individuālajā sektorā izaudzētos lopus, kuru dzīvvars bija lielāks par 350 kilogramiem, un pārdeva tos valstij, saņemot par to piemaksas no valsts budžeta. Tagad šīs piemaksas veids ir likvidēts. Sajā pozīcijā rajona saimniecības kopumā zaudēja vairāk nekā vienu miljonu rubļu.

Neaizmirsīsim, ka piemaksas no valsts budžeta joprojām tiek samazinātas. Piemēram, agrāk kolhozi kūdrū izmantoja par velti: par to maksāja valsts. Par minerālmēsiem saimniecības maksāja tikai 40 — 60 procentus no to vērtības, par lauksaimecības tehniku — 65 — 70 procentus. Nerentablās un mazrentablās saimniecības saņēma

ATTĒLOS:

sarunā pie «apaļā galda» piedalījās (no kreisās uz labo)

● A. Jevtušina, I. Randare, I. Jeršovs,

● A. Volonte, J. Livdāns,

● A. Pastare, T. Lazdāne un M. Anspoka.

J. SILICKA foto

piemaksas. Pašfinansēšanas sākumposmā to visu aizvietos ar diferencētājām piemaksām, par kuru apmēriem mums pagaidām nekas nav zināms. Taču kopumā šo piemaksu sistēma veidos pilnīgi jaunu peļnas sadales mehānismu.

V. Petrovs:

— Vai saimniecības ir gatas pāriet uz pašfinansēšanu?

I. Jeršovs:

— Darbam jaunajos ekono-

miskajos apstākļos nosacīti ir sagatavojušies agrofirmas «Kras-

nij Oktjabrjs», sovhozs «Rudzāti», kolhozi «Zelta vārpa», «Sarkanā ausma», Lenina, Oškalna, Kirova un M. Gorkija kolhozi. Pagaidām tikai šīs saimniecības.

Z. Burijs:

— Un kuras saimniecības ir mazāk sagatovojušas vai nav gatas šai pārejai vispār?

I. Jeršovs:

— Mazāk sagatovojušas ir tādas saimniecības kā «Nākotne», «Rīts», «Vārkava», K. Marksas kolhozs. Pilnīgi nesagatavoti ir kolhozi «Dubna», «Sīlukalns», Suvorova un Raiņa kolhozi.

J. Livdāns:

— Pieļauju šādas situācijas iespējamību: vājākās saimniecības dažreiz pat nespēs izmaksāt saviem cilvēkiem algas. Nebūs naudas.

Z. Burijs:

— Bet cilvēki taču negribēs strādāt šāda saimniecībā — ies prom. Sākotnējās grūtības neviens nebūs saprotamas.

I. Jeršovs:

— Uzskatu, ka nevajag uztraukties pirms laika. Pie mums arī agrāk ir gadījies, ka atsevi-

kās saimniecībās cilvēkiem neizmaksā darba algu par diviem, pat par trīm mēnešiem. Neviens īpaši neuzaucās. Naudu taču vēlāk sanēma tik un tā.

Seit darboties sāks citas ekonomiskās sviras. Neapmierinošais stāvoklis atpalicēja saimniecību ekonomikā, bez šaubām, aktivizēs darba kolektīvus. Cilvēki valrs neizturēs pret nemākulīgiem vadītājiem ar iecītību: nevar taču plieaut, ka daži no viņiem pat rēķināt vairs neprot. Pieraduši sapēmē traktorus, kombainus un citu tehniku no valsts kā no bagāta un devīga onkuļa. Par tehnikas saudzēšanu un uzturēšanu kārtībā vipl īpaši nerūpējās. Arī rāti un sodīti netika. Saimniecība ir nerentabla? Lūk, tā jums būs trīsdesmit tūkstoši!

Kā redzam, tie laiki, kad mīklainā kārtā izmaksāja «prēmijas par bezsaimniecīkumu» beigušies. Un tās ir pozitīvas pārmaiņas. Bez tam šodien mūsu rajonā labi un pareizi saimniekot nav nemaz tik neiespējami un grūti. Atveselot jebkuras saimniecības ekonomiku ir pa spēkam katram labam vadītājam, ja vien viņš pārkārtīs un iemācisies domāt ekonomiski. Ne jau veltī saka: «Kas kapeiku netaupa, tas pie rubļa netiek».

I. Randare:

— Diferencētās piemaksas sākotnēji gan glābs vājākās saimniecības, taču turpmāk uz šādu palidzību valrs cerēt nevarē. Nereti mums jautā par tā sauktu macību koncepciju, tas ir — par bruto ienākuma sadales mehānismu pašfinansēšanas apstākļos. Sajā jautājumā viss ir skaidrs.

Nauda nonāks tiesī valsts budžetā, norēķinoties par krēdiņiem un alzdevumiem. To izlietot arī. Izdarot maksājumus augstakstāvošām organizācijām. Tā ir nauja no pirmā «macīņa». Otrajā «macīņā» esošo naudu izlietot darba algu izmaksāšanai un sociālajai attīstībai. Trešā «macīņa» naudu izlietot paplašinātajai atrazošanai un zinātniski tehniskā progresā sasniegumū levišanai.

I. Jeršovs:

— Mēs, ekonomisti, varam dot vājo saimniecību vadītājiem absolūti konkrētus padomus, kā «izdzīvot». Jāsamazina produkcijas pašzmaksas: ieviešot iekšsaimniecisko aprēķinu, jāpilnveido darba organizācija un apmaksas; jāuzlabo pārvaldes struktūru. Tieši šajā nolūkā saimniecības arī izveido vienotus grāmatvedības un ekonomiskos dienestus, kuru vada kolhozu un sovhozu priekšsēdētāju vietnieki. Un otrs padoms atpalikušo saimniecību vadītājiem: Joti labi izdodas atveselot ekonomiku, intensificējot augkopību un lopkopību. Tā izdarīt protams, nav vienkārši. Taču citu iezīju neatrast.

KREDĪTI, AIZDEVUMI, MAKSĀJUMI...

V. Petrovs:

— Kā jūs teicāt, pašlaik grūti iedomāties ekonomiku bez bankas operācijām. Tādēļ iesaku kompleksi izskaitīt vairākus jautājumus, kuri saistīti ar bankas darbību.

A. Volonte:

— Atļaujiet to izdarīt man. Atzīmēšu, ka nepieciešamību pāriet uz pašfinansēšanu mums diktē liiks. Pašfinansēšana ir logisks atrisinājums ilgajiem un grūtajiem meklējumiem ekonomikā. Pienācis laiks mūsu klientiem uzzīmēties personīgo atbildību par stāvokli ekonomikā. Svarīga nozīme šeit ir gan pelnī, gan darba organizācijai, gan sociālistiskā īpašuma saglabāšanai.

Pēdējā laikā paaugstinās rāzīsās rādītāji, sekਮigā tiek realizēti līdzekļu uzkrāšanas plāni. Piemēram, šī gada devinos mēnesīs peļnas plānus izpildījusi visi uzņēmumi un organizācijas, izņemot Preiļu remontu un celtnei. Uzskatu, ka nevajag uztraukties pirms laika. Pie mums arī agrāk ir gadījies, ka atsevi-

gaidot: radikālā ekonomiskā reforma

jona apvienība (plānoti 70 tūkstoši rubļu peļnas, bet pieļauti zaudējumi par 15 tūkstošiem rubļu).

Kopumā labāk strādājusi Valsts bankas Preiļu nodaļa: saņinājušies īstermiņa kredīti; pāatrīnājusies īstermiņa aizdevumu apgrozība; paaugstinājies atmaksāto īstermiņa aizdevumu ipatsvars; izpildīti plāni uzņēmu mu un organizāciju līdzekļu piešķiršanai; nav ilgtermiņa aizdevumu maksājumu nokavējumu; nav darba algas fondu pārtēriņa.

Tajā pašā laikā kases plānu trešajā ceturksnī Valsts bankas nodaļa nav izpildījusi par 1,6 procentiem. Sakarā ar to izdarījām pārbaudes uz vietām. Konstatējām, ka šī gada trešajā ceturksnī pārērēta norma no kolhozu ieņēmumiem: Oškalna kolhozā par 15,6 tūkstošiem rubļu, Suvorova kolhozā par 600 rubļiem. Lēnina kolhozā — par 1,8 tūkstošiem rubļu, M. Gorkija kolhozā — par 2,7 tūkstošiem rubļu, Kirova kolhozā — par 2,2 tūkstošiem rubļu, «Sīļukalnā» — par 4,5 tūkstošiem rubļu, «Vārkavā» — par 2,8 tūkstošiem rubļu, «Rītā» — par 1,7 tūkstošiem rubļu.

Mūsu saimniecības daudz skaidras naudas ietērē citos rajonos, iepērkot tur galvenokārt būvmateriālus. Vai tiešām nevar labāk organizēt vajadzīgo materiālu piegādi Preiļu rajonam, tai šī «dzīvā» nauda nenonāktu citās bankas nodajās? Šī gada trešajā ceturksnī Oškalna kolhozs Rīga iegādājās krāsu par apmēram diviem tūkstošiem rubļu, Suvorova kolhozs Rēzekne par skaidru naudu nopirkra rubeirodu un Šiferi, samaksājot 791 rubli. M. Gorkija kolhozs Izdeva 2 920 rubļus būvmateriālu iegādei Rēzeknes veikalā. Tāpat rīkojās arī Kirova kolhoza vadība, kura ietērēja 1 759 rubļus, iegādājoties pirkumus citā rajonā.

J. Livdāns:

— Tiesa, pamatoji ir arī daži pārmetumi, kurus saimniecīkiei darbinieki adresē bankas iestādēm. Piemēram, aizrāda, ka pavājinājusies naudas un kredīta politikas ietekme uz ražošanas efektivitāti, uz saimniecīšā apreķīna padzināšanu, ka banku sistēma nedarbojas elastīgi, ka tā neņem vērā nozaru specifiku.

Plaši tiek izmantota nekur nedērigā prakse — piešķirt kredītus bez ekonomiskā pamatojuma, izmantot kredītus, lai segtu zaudējumus un ilgtos finansu iztrūkumus. Pasliktinājusies maksaļumu disciplīna, naudas apgrozījums. Tāpēc pārkartošanās vistiešakājā veidā skārusi arī banku darbību. Jau atceltas daudzas instrukcijas un norādījumi. Kredītu politika tiks virzīta, lai stimulētu ražošanu un nostiprinātu saimniecīšā aprēķīna principus. Pieņemti jauni nolikumi.

Tie no vienas puses izvirza stingrākus noteikumus kredītu izmantošanai, no otras puses — vienkāršo kreditēšanas procesu, atbrīvo to no birokrātisma. 1988. gada janvārī visiem saimniecīkiem orgāniem levisies maksājumu kalendāro kārtību. Šī gada decembrijā tiek levesti savstarpējo parādu starpnozaru maksājumi. Tas samazinās laiku šīm bankas operācijām. Kā zināms, 1988. gada strādāt pēc pilna saimniecīšā aprēķīna un pašfinansēšanas apstākļos uzsāks arī rajona agrorūpniecīšā apvienība. Rajona rūpniecības un ledzīvotājus apkalpojošā sfērā — biokīmiskā rūpniecība un sakaru mežgls.

A. Volonte:

— Vairāki uzņēmumi nav gatavi darbam jaunajos apstākļos. To pierāda tas, ka vairāki no tiem nespēj atteikties no sen uzkrātajām preču un materiālo vērtību virsnormativajām rezervēm. Kolhozi un sovhozi vēl nav izdarījuši pietiekami stingru inventarizāciju. Sovhozos šādi pārpalikumi ir 330 tūkstošu rubļu vērtībā, bet rajona kolhozos — 1 miljona 716 tūkstošu rubļu vērtībā.

Pāreju uz pašfinansēšanu aizkavē arī inertā domāšana. Daudzi pagaidām tā arī nav izpratuši finansiālās iespējas, kuras rada produkcijas laba kvalitāte. Piemēram, sagādes kantoris pieļāva, ka desu cehs ražo brāki. Ar Valsts standartu orgānu komisijas lēmumu no plāna izpildes izskaitīta produkcija par 54 408 rubļiem. 9 836 rubļi peļnas atsavināti valsts budžeta fondā. Lūk, tā vajag rikoties ar visiem brākādariem.

J. Livdāns:

— Un tomēr ir arī tādas organizācijas, kuras jau pakļaušas bankas disciplīnai un kļuvušas saimnieciski uzņēmīgākas. Agrāk sadzīves pakalpojumu kombinātu uzskaitīja par uzņēmumu, kurš nezaudējums, toties tagad tas kļuvis rentabls. Kopš 1987. gada maija kombināts vairs nelūdz bankai kredītus darba algu izmaksāsanai. Kā redzam, sadzīves pakalpojumu kombinātu vadītājiem jau ir izpratne finansu jautājumos.

Esmu pārliecināts, ka līdz ar banku reorganizāciju mūsu sadarbība ar klientiem kļūs ekonomiski vēl noturīgāka. Jaunajā, 1988. gadā, tiks izveidots speciālizēto PSRS banku tīkls: rūpniecīšās celtniecības, agrorūpniecīšās kompleksa, dzīvokļu saimniecības un sociālās attīstības, krājkasu bankas un citas. Pie mums Preiļos izveidos PSRS agrorūpniecīšās kompleksa bankas nodaļu.

T. Lazdāne:

— Uzņēmumu un organizāciju vadītājiem jāzina, ka spēkā stājas jauni kreditēšanas noteikumi,

par kuriem gribu pastāstīt sīkāk. Tie pamatojas uz materiālo rezervu un ražošanas izdevumu kopējo uzskaiti. Nākamajā gadā šo kārtību levisies eksperimentālajā biokīmiskajā rūpniecībā un stikla fabrikā. Kredītus, nemot vērā minētās pozīcijas, turpmāk piešķirs tikai precīzi noteiktiem mērķiem.

A. Pastare:

— Manā pārzinā ir Latvijas agrorūpniecīšā kompleksa sistēmas uzņēmumi un organizācijas: EMBK, būvmateriālu un konstrukciju kombināts, Līvānu PMK, Preiļu 21. PMK, «Agroķimijas» rajona apvienība un vairākā citi uzņēmumi, kā arī Preiļu sakaru mežgls. Šo organizāciju finansiālais stāvoklis ir apmierinošs. Protī, tie dzēsuši pilnīgi visus maksājumus bankai un piegādātājiem.

Ekonomiski spēcīgs pašlaik ir būvmateriālu un konstrukciju kombināts (bijušais direktors V. Veide, galvenā grāmatvede M. Ribaka). Kombināta darba kollektīvs ir drošs par savu uzņēmuma finansiālo stāvokli: vienmēr izpildīti ir gan realizācijas plāni, gan līgumsaistības, gan peļnas plāni. Nedaudz slīktāks stāvoklis ir «Agroķimijas» rajona apvienībā, kura nav izpildījusi piegāžu plānu: 3. ceturksni rajona saimniecībām nav realizētas piegādes par 30 tūkstošiem rubļu (par 1,3 procentiem). Nav dzēsti visi maksājumi par kapitāleguldījumiem. Tāpēc Valsts bankas nodaļa turpmāk daudz dzīlāk analizēs ekonomisko stāvokli šādās organizācijās un ne tikai izvirzīs stingrākas prasības, bet arī palīdzēs problēmu risināšanai.

— Vispārīms pastāstīšu par situāciju kopumā, atsevišķi runājot par katru kurināmā veidu. Ceturtais ceturksnī rajonam pāpildus iedalītas 500 tonnas oglu. Mūsu rīcībā šodien pamis ir 1 000 tonnas Šī kurināmā. Nemot vērā gan iedzīvotāju skaitu, gan viņu apdzīvojamā kopplatību, Preiļu pilsētai iedalījām 210 tonnas, Līvāniem — 290 tonnas oglu. Pārējās — rajona ciemām.

Nedaudz vārdos par malku. Rajonam bija 6 000 kubikmetri Šī kurināmā. Papildus iedalīti 1 000 un pašu spēkliem sagādāti vēl 1 000 kubikmetri. Tādējādi esam nodrošinājusies ar 8 000 kubikmetriem malkas.

Un tomēr pieprasījums pēc malkas levērojami pārsniedz mūsu resursus. Rajona izpildkomitejas plānu komisija, piemēram, ir noskaldrojusi, kāds ir gada normatīvais daudzums, proti, 31 tūkstošis kubikmetru malkas. Lai šo problēmu atrisinātu, mežniecība izsniedz atļaujas meža cīršanai neierobežotā daudzumā. Gados jaunākiem cilvēkiem, kuriem to atļauj veselība, vajag izmantonot šo lespēju.

Taču lietai, manuprāt, ir arī otra puse. Apgādē ar malku, šķiet, nevēldots tik kritiska situācija, ja kurināmā bāzā pārdevējū un noliktuva vadītāja iemētu principiālāku nostāju.

Minēšu šādu piemēru. Jersikas ciemām gada patēriņam bija iedalīti 210 kubikmetri kurināmā, diemžēl tas sanēma tikai 10 kubikmetrus. Acīmredzot, pilsētas kurināmā bāzes darbinieki kurināmo sadala nepareizi.

A. Abramova:

— Kurināmo rajonam piegādā loti nevienmērīgi. Līdz šī gada 1. oktobrim vēl nebija piegādāti 1 000 kubikmetri malkas. No 21. janvāra līdz 27. februārim malku nesaņēmām vispār. Laikā no 9. aprīļa līdz 4. maijam Šī situācija atkārtojās. Tāds stāvoklis bija arī periodā no 22. jūlija līdz 7. septembrim.

Ko lā mēs tobrīd būtu atbildējuši saviem patēriņiem? Ja malku tomēr piegādāja, tad loti minimālos daudzumos. Te pēkšni novembrī desmit dienās vien atveda 1 392 kubikmetrus malkas. Dienā aomēram 7 vagonus. Ciemām kuriem fondi vēl atlauj, pakēpeniski šo malku alzved. Pats var sevi saprotams, ka malkas nogādāšana uz vietām ielīgst, jo kurināmā krājumi ir milzīgi. Pilsētnekiem gan pagādām vēl neko piedāvāt nevar — nav fondu.

Paradoksāli, bet fakts: malka ir, bet to iegādāties nedrīkst. Bet papildus fondu taču pieprasīja tīesis pilsētu vajadzībām. Tomēr tie nezin kāpēc sadalīti arī ciemām, kuros pieprasījums pēc kurināmā nav nemaz tik līels. Es kādreiz ieteicu atsevišķiem ciematiem, kur meži ir tiešā tuvumā, kurināmā fondus neiedalīt vai arī iedalīt tikai sevišķas nepieciešamības gadījumā — lai

Atgriežoties pie publicētā

Kāpēc

ir kurināmā deficit?

● Redakcija turpina saņemt lasītāju vēstules, kurās viņi sūdzas par kurināmā trūkumu. Neraugoties uz to, ka rajona laikrakstā esam publicējuši jau vairākus šim tematam veltītus materiālus, stāvoklis būtiski nav uzlabojies. Kāpēc? Uz šo jautājumu atbild rajona izpildkomitejas plānu komisijas priekšsēdētāja vietnieks F. Jekimovs, kurināmā iecirkņa noliktau vadītāja A. Abramova un Līvānu pilsētas kurināmā bāzes pārdevēja R. Seifere.

sagādā sev malku paši. Diemžēl rajona izpildkomitejas plānu komisija mani tā arī neuzklausīja.

R. Seifere:

— Līvānu kurināmā bāze strādāju tikai gadu. Ne ar kādām instrukcijām, kas norādītu, kā organizēt kurināmā sagādi un tirzniecību, iepazīnūsies neesmu. Strādāju tāpat, kā tika darīts šeit pirms manis.

Cilvēki, piemēram, nāca pīmanis ar mežniecības pavadzīmēm, kurās bija uzrädis malkas daudzums. Kā Šī malka tika sagādāta, val teraksts pavadzīmē atbildīt patēsībā — par to neviens nekā nezināja un arī neinteresējās. Kad Šī gada septembrī griezot mežniecībā pēc malkas, man atbildēja, ka vairāk neesot fondu.

Biju pārsteigta un neko nesapratu. Tad griezot pie starprijonu kurināmā bāzes direktora. Tikai vēlāk, jau pēc Valsts kurināmā sagādes bāzes pārbaujas man paskaidroja, ka visu malku, kuru cilvēki sagādājuši paši spēkliem, mežniecībā ieskalījuši jau izņemtajos fondos. Sāda rīcība, protams, ir nepareiza. Bet kā tagad būs ar fondu izmēģināšanai?

Sodien kurināmā bāze atlikuši 5 kubikmetri malkas. Papildus saņēmām 360 kubikmetrus. Ar šo kurināmo nodrošināšu privilīgētā rīndā pierakstītos iedzīvotājus. Pārpalikusi malka būtu jāsakrauj vēl neielikātajā laukumā. Pagaldām gan spēkā ir tākai noruna, tomēr ceru, ka stāvoklis uzlabosies: jaunais pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs daudz palīdz.

● KORESPONDENTA KOMENTĀRS. Lai gan Līvānu pilsētas kurināmā bāzes pārdevējas teiktais izskan optimistiski, nav tomēr nekā pamata cerēt uz situācijas uzlabošanos. Vadības un padoto savstarpējie pārmetumi nepālīdzēs pozitīvi atrisināt šo problēmu. Un problemātisks nav tikai kurināmā fondu trūkums. Problemātiska ir arī nevēlēšanās kopīgi un lietišķi apsūstēt radušos stāvokļi, izveidot elastīgāku darbības sistēmu, kura lautu produktīvi strādat gan tad, kad piegādes apsīkušas, gan tad, kad kurināmo pievērš pārāk lielos daudzumos. Ir taču skaidri redzams, ka pašlaik šīs mehānisms darbojas neapmierinoši.

To, piemēram, apliecinā arī Aglonas dzelzceļa stacijas priekšnieka nesenais telefona zvans tautas kontroles rajona komitejai. Izrādījās, ka dzelzceļa stacija burtiski aizkrauta ar malku. Tiesa, malkas fondi liešākoties bija iedalīti ciemām. Taču tās nezināja, ka ir iespējās saņemt malku. Un, lūk, Jersikas ciema padomo izpildkomitejas priekšsēdētājs malku gaida jau ilgu laiku.

Domāju, rajona izpildkomitejas plānu komisijas darbinieki, kā arī rajona kurināmā kantora vadītāji, paskaidros lasītājiem ne tikai to, kāpēc tā notiek, bet arī informē viņus, kas turpmāk konkrēti tiks darīts, lai uzlabotu iedzīvotāju apgādi ar kurināmā.

L. KUZMINA

